

DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Møde i transportudvalget om tilgængelighed til transport

DH ønsker at drøfte nedenstående med Folketingets transportudvalg:

Tilgængelighedspuljen i Infrastrukturaftalen

Det er meget positivt, at der blev lavet en tilgængelighedspulje i Infrastrukturaftalen. Vi ser det som en meget god mulighed for at lave en langsigtet plan, der sikrer adgang til togstationer for mennesker med handicap.

Der er siden 2007 blevet oprettet selvstændige initiativer og puljer, der har lappet på problemet med tilgængelighed til stationer. Men de har ikke været en del af en samlet plan. Tilgængelighedspuljen i Infrastrukturplanen giver mulighed for at ændre på dette og sikre sammenhæng imellem de forskellige initiativer. Det er desuden vigtigt, at initiativerne i tilgængelighedspuljen tænkes sammen med andre nye investeringer og fornyelser på jernbanen.

Det er dog lidt bekymrende, at mulighederne for at udarbejde en samlet, langsigtet plan ikke udnyttes, men at pengene smøres tyndt ud. DH foreslår derfor, at Banedanmark fokuserer på at lave en ambitiøs langsigtet plan om tilgængelighed til jernbanen i tæt koordinering med andre projekter i infrastrukturplanen, herunder puljen om fornyelse og vedligehold af jernbanen.

I dag står der i udmøntningsgrundlaget, at oplægget til prioritering tager udgangspunkt i en afvejning af følgende hensyn: antal passagerer og handicapassisterende på stationen, hvor tilgængeligheden bliver øget og at få skabt øget tilgængelighed på stationer og perroner, der bliver betjent med DSB's nye elektriske togsæt. DH foreslår, at ovenstående hensyn udvides med nogle principper, som planen udarbejdes efter. Dette kunne f.eks. være en prioritering af krydsningsstationer. Det kan også være en geografisk bredde, som dog ikke skal opfyldes hvert år, men gennem hele planen. Det vil betyde, at nogle geografiske områder prioriteres det ene år, mens andre prioriteres næste år. Det samme kan gøre sig gældende for de forskellige typer af tilgængelighedstiltag. DH indgår meget gerne i udarbejdelsen af disse principper.

Vi har tidligere haft erfaringer med at blive inddraget i prioriteringer af tilgængelighedspuljer, hvor vi i dialog med både DSB, Banedanmark og Transportministeriet har kunnet drøfte prioriteringen af tilgængelighedsprojekter. Her har vi blandt andet drøftet principper for prioriteringen. Vores erfaring er, at dette har virket bedre end denne proces, der foregår nu med først en skriftlig høring uden noget forudgående informationsmateriale og derefter et møde, hvor vi bliver præsenteret for Banedanmarks forslag til projekter. DH har f.eks. savnet en orientering om andre tilgængelighedsprojekter, herunder ændring af perronhøjder, i puljen om fornyelse og vedligehold af jernbanen.

Ekspertudvalgets anbefalinger

I DH ser vi frem til ekspertudvalgets endelige rapport. Men det er ingen hemmelighed, at vi er bekymret for mennesker med handicaps muligheder for at komme rundt, især når der spares på kollektiv transport, og når tilgængeligheden ikke er i orden.

Vi vil på mødet gerne fremhæve nogle løsningsforslag, som vi mener er nødvendige for, at mennesker med handicap fortsat kan bosætte sig i hele landet uden risiko for eksklusion pga. manglende kollektiv transport.

Anbefalinger fra FN's Handicapkomité

FN's Handicapkomité kom i starten af september 2024 med en kritik af Danmarks politik på handicapområdet. DH tror, at kritikken blev hård, fordi der er sket tilbageskridt. Og fordi Danmark ikke systematisk Handicapkonventionens principper og rettigheder ind i politiske initiativer, lovgivning og administration.

FN's Handicapkomité er bl.a. bekymret for manglen på en omfattende strategi og planer til at sikre tilgængelighed i alle områder af konventionen og barriererne på transportområdet, som forhindrer adgang til samfundet for personer med handicap.

Konkret anbefaler Komitéen regeringen at vedtage og implementere en national strategi, identificere eksisterende barrierer for tilgængelighed og levere de nødvendige menneskelige, tekniske og økonomiske ressourcer til at fjerne disse barrierer og sikre tilgængeligheden til transport.

Komitéen anbefaler også, at regeringen gennemfører bevidstgørende træning, spreder information og fremmer forståelsen af universelt design blandt offentlige embedsmænd, herunder personale, der arbejder med fysiske installationer såsom togstationer.

DH mener, det er oplagt at tage disse konkrete anbefalinger med i en kommende handicappolitisk handlingsplan. Handicapkomitéen er bekymret over, at der endnu ikke er indført en ny national handlingsplan for personer med handicap i Danmark, og at den foreslåede handlingsplan kun vil dække arbejdsmarkedet og uddannelse. Og en konkret anbefaling lyder, at regeringen skal vedtage nationale handlingsplaner, der dækker alle rettigheder og substantielle områder under konventionen.

Baggrund

Tilgængelighed til transport for mennesker med handicap

Adgang til transport for mennesker med handicap handler om, at den kollektive transport skal være tilgængelig for alle. Det gælder både anlæg og det rullende materiel. Det skal være muligt spontant at tage f.eks. bus og tog uden at være afhængig af hjælp fra andre.

Data og Tal

Ifølge Vives rapport "Mennesker med handicap – hverdagsliv og levevilkår 2020" Så oplever % af personer med handicap, at de slet ikke eller ikke uden besvær kan benytte offentlig transport. Og 14 procent uden handicap oplevet, at de slet ikke eller ikke uden besvær kan benytte offentlig transport.

Danske Handicaporganisationer (DH) lavede i 2019 en rundspørge om kollektiv transport blandt mennesker med handicap. Undersøgelsen viser, at mange må vælge kollektiv transport fra, fordi de oplever besvær og en række udfordringer ved at benytte den. Det betyder, at mange bliver ensomme, besøger familie mindre og deltager i færre fritidsaktiviteter, fordi de må fravælge kollektiv transport.

- Otte ud af ti med handicap (81 procent) svarer i undersøgelsen, at de samlet set oplever det som besværligt eller umuligt at rejse med tog.
- Otte ud af ti med handicap (80 procent) svarer i undersøgelsen, at de samlet set oplever det som besværligt eller umuligt at rejse med bus.